

Communiceren over de Wkb in transitie

Netwerk Communicatie Omgevingswet & Wkb

26.03.2024

Vandaag op de agenda

1 Wkb in transitie

2 Belang van monitoring

3 Communiceren over de transitie

4 Vragen en ervaringen

5 Naslag

1 Wkb in transitie

Even voorstellen

Casper van Busschbach

Projectleider implementatie ondersteuning Wkb

Joey Vermijs

Communicatie adviseur Wkb

- ▶ Implementatie (tot IWT)
- ▶ Transitie (IWT > 2032)
- ▶ Structureel (na 2032)

Fasen/handelingen in de transitie van IWT tot 2032:

- ❑ **IWT:** FINISH voor Vergunningen: Omgevingswet met de minimale 'acties' met Gevolgklasse 1 bouwwerken van de Wet Kwaliteitsborging om ontvangen, behandelen, besluiten te kunnen **garanderen**. Doen van Proefprojecten ter verificatie van de implementatie.
- ❑ **Ingebruikname-besluit:** z.s.m. na internet consultatie
- ❑ **IWT + 12 maanden:** Vergunningsplichtige verbouw is dan ook GK1 (per 1-1-2025?)
- ❑ **IWT:** starten van **monitoren** GK1 en het doen van proefprojecten GK2&3 (echte volle werking Ow/Wkb beproeven)

Fasen/handelingen in de transitie van IWT tot 2032:

- **IWT:**
 - VTH: Omgevingswet met de overige bouwwerken GK 2&3 en monumenten.
 - T&H (daarmee ook ICT) hebben een veel latere FINISH voor de oude manier van werken, aangezien omgevingsvergunningen van voor 2023 **niet direct zijn/ worden geëffectueerd**. (ook nog de vergunningplichtige verbouw van het eerste half jaar stelsel)

- **IWT:** doorontwikkelen Omgevingsplan naar een definitief **Omgevingsplan 2032**.

- **2024: Omgevingsvisie.**

Fasen/handelingen in de transitie van IWT tot 2032:

- ❑ **IWT + 5 jr:** (vijf jaar na inwerkingtreding Wkb): evaluatie Wkb GK1 en besluit op GK 2 & 3 & Monumenten na drie jaar.
- ❑ **+/- 2028, 29:** Omgevingswet met volledige Wkb, alle bouwwerken en monumenten (of toch niet?).
- ❑ **(landelijke) programma's met de Wkb als instrument voor uitvoerbaarheid.**
- ❑ **Voor 2032** één definitief Omgevingsplan.

Gefaseerde invoering

2024

2025

2027

2029

Nieuwe bouwwerken in laagste risicoklasse (GK1)

Bijv: eengezinswoningen, kleine bedrijfspanden en fietsbruggen

Start transitiefase

De invoering van de Wkb is een ingrijpende stelselwijziging. Op momenten wordt getoetst voor mogelijke verruiming

Verbouwingen in laagste risicoklasse (GK1)

Evaluatie Mkb na 3 jaar

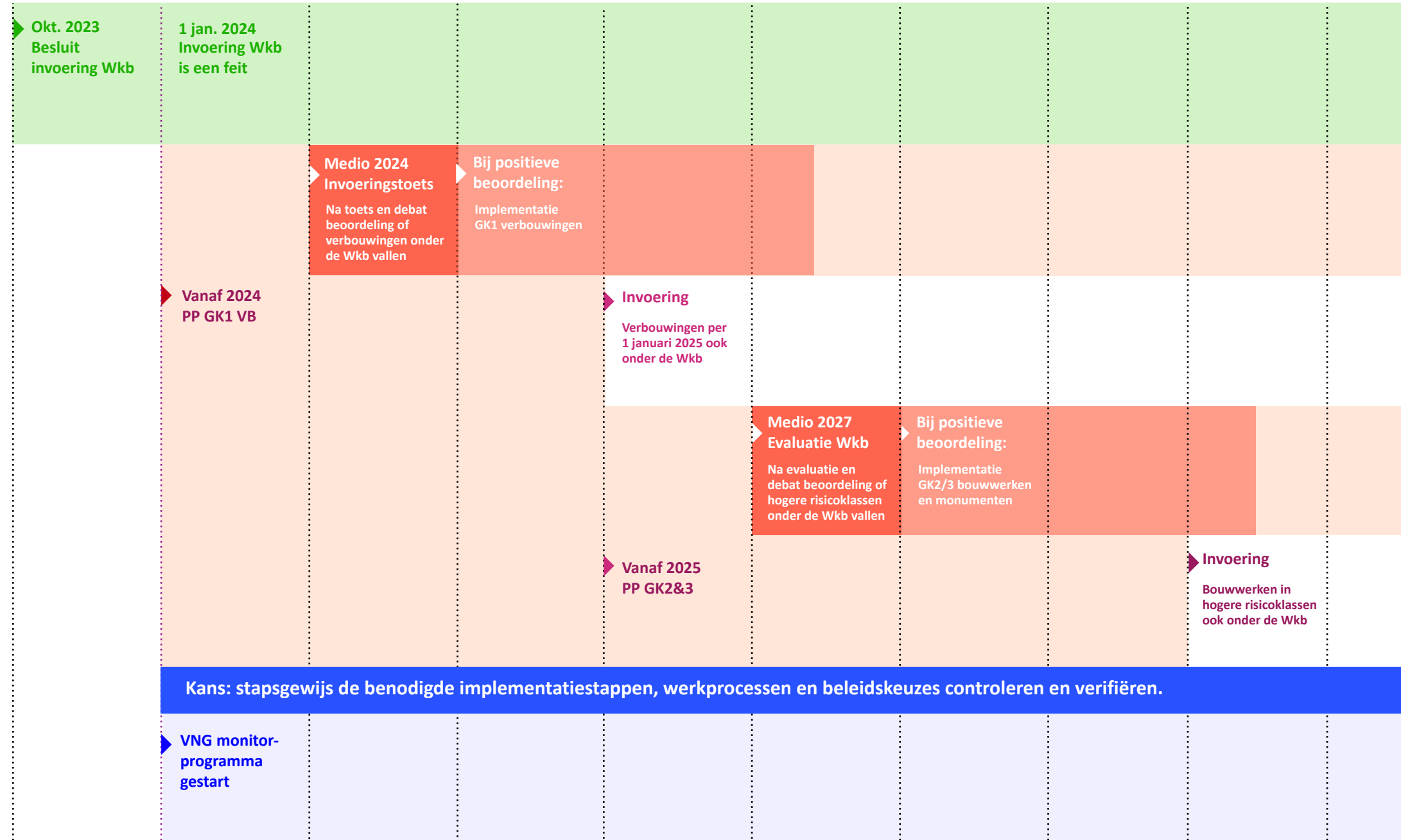
Afhankelijk van evaluatie volgt mogelijk (al dan niet gelijktijdig) invoering bouwwerken in hogere risicoklassen

Bouwwerken in hogere risicoklasse (GK2/3/monumenten)

Bijv: bibliotheken, onderwijsgebouwen (GK2) en voetbalstadions en ziekenhuizen (GK3)

Monitoring

- Verbeteren werking stelsel
- Verifiëren wat de wet realiseert
- Sturingsinstrument bedrijfsvoering

Twee hoofdelementen

- Nieuw stelsel voor kwaliteitsborging (bij vergunningplicht)
- Aanscherping aansprakelijkheid aannemer (bij alle werken en onderhoud)

De Wkb is als een stelselwijziging net zo groot als het PGB-trekkingsrecht in het sociaal domein (tien jaar geleden). Met alle risico's met het in de lijn brengen van de verschillende deelimplementaties.

Verkenning ondersteuningsbehoefte gemeenten

Eindrapport

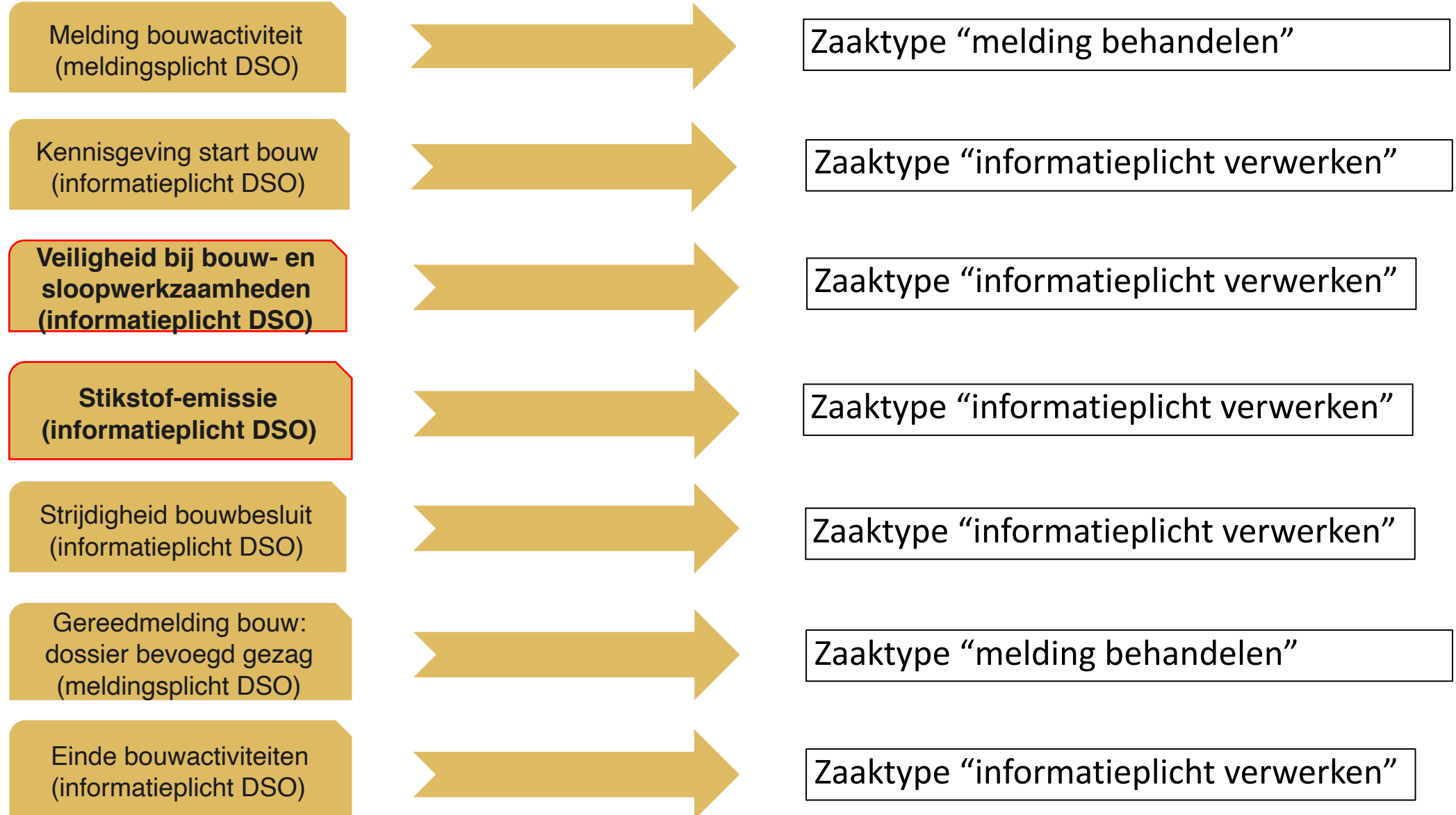
61055 - Openbaar

13 juni 2019

Berenschot

Sinds 2 weken

DSO triggers en zaaktypen

□ Externe communicatie:

- Frequente aanvragers (woningcorporaties, ontwikkelaar, ...)
- Bedrijven
- Burgers
- Lokale partijen als aannemers, installateurs, architecten, tekenbureaus, ...)
- Programma's/opgaven als **Circulariteit, Verduurzaming, Funderingsproblematiek**
- Met de **Ow en Wkb heeft BG een nieuw instrumentarium** om hieraan te werken

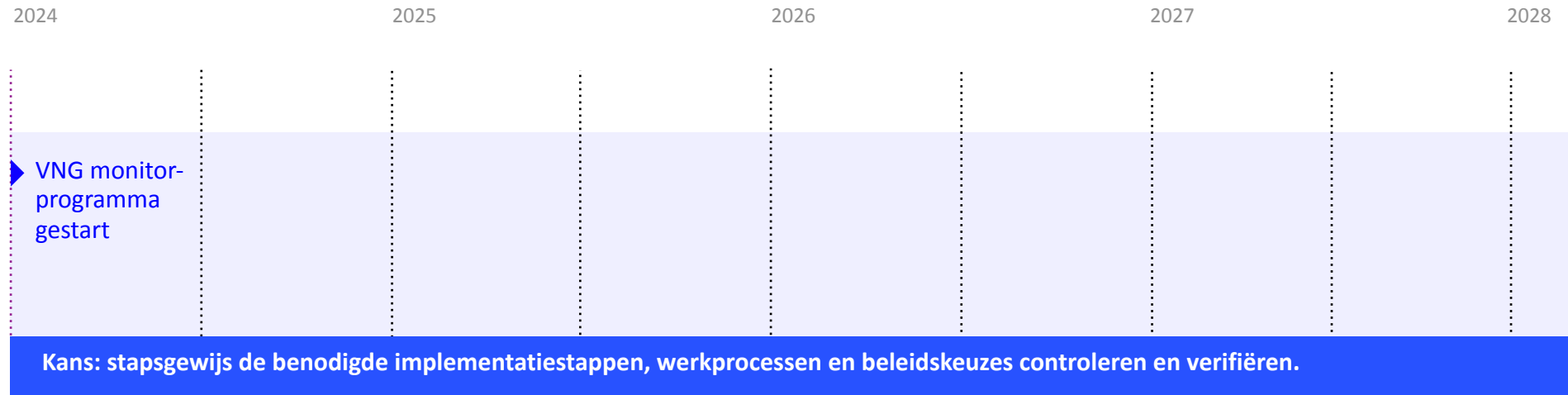
□ Externe communicatie:

- Personeel
- Bestuur
- Raad
- Gemeente als publieke opdrachtgever
- Overige organisatie-onderdelen
- Mbt monitoring

3 Belang van monitoring

Monitoring en evaluatie

(Ow+Wkb integraal)

Doelen monitoring

- Verbeteren werking stelsel
- Verifiëren wat de wet beoogt ook realiseert
- Sturingsinstrument gemeentelijke
- Verifiëren artikel 2 onderzoek Wkb

Onderbouwde keuzes voor gemeentelijke bedrijfsvoering en beleid

- Zorgvuldige besluitvorming/ bijsturing
- Interne en externe verantwoording
- Behoud van interne kennis

Effectmeting levert waardevolle inzichten voor evaluatie

- Vragenlijsten
- Statistieken DSO
- Data verkregen uit gemeentelijke systemen

Evaluatiemomenten

- Opnemen in communicatieplan

Nut en noodzaak van doorlopend implementeren (en communiceren)

Gemeenten krijgen ook na de inwerkingtreding te maken met deelimplementaties van de wet. Hieronder een greep uit de VNG producten die u hierbij helpen:

Infographic Wkb

Met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) verandert ook het indieningsproces. Om dit proces te verduidelijken stelt de VNG een stappenplan in de vorm van een interactieve infographic beschikbaar.

[Ga naar de Infographic](#)

Implementatie-tool Wkb in de praktijk

De Wkb in de praktijk-tool helpt u om de gemeentelijke bedrijfsvoering Wkb-proof te maken. Aan de hand van uitéénlopende praktijksituaties verifieert en valideert u wat uw organisatie nog te doen heeft voor invoering.

[Ga naar de tool](#)

Handreiking Toezicht en Handhaving Wkb

De handreiking Toezicht en handhaving Wet kwaliteitsborging bouw uitgebracht is bedoeld om bevoegde gezagen inzicht te geven welke wettelijke of specifieke verantwoordelijkheden moeten of kunnen worden ingevuld.

[Ga naar de handreiking](#)

Updates? Checken of wat producten aan aanpassingen nodig hebben!

Voorbeeld VTH standaardbrieven Wkb

Ter ondersteuning zijn er standaardbrieven (voorbeeldbrieven) voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) onder de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) beschikbaar gesteld.

[Ga naar de brieven](#)

Leidraad Bijzondere lokale omstandigheden onder kwaliteitsborging

Deze leidraad biedt gemeenten handvatten in het bepalen wat de Bijzondere lokale omstandigheden zijn, hoe te komen tot een overzicht van omstandigheden die gelden in uw gemeente. Ook hoe deze informatie kenbaar gemaakt kan worden.

[Ga naar de leidraad](#)

Communicatiehandreiking Omgevingswet en Wkb

In deze communicatiehandreiking vindt u hulpmiddelen en praktische voorbeelden voor de communicatie over de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).

[Ga naar de handreiking](#)

Toolboxen Wkb

Informatie die u nodig heeft om als gemeente aan de slag te gaan met de implementatie van de Wkb.

[Ga naar de toolboxen](#)

Updates? Checken of wat producten aan aanpassingen nodig hebben!

4 Communiceren over de transitie

(Minimale) communicatie op orde

Gefaseerde invoering

2024

2025

2027

2029

Nieuwe bouwwerken in laagste risicoklasse (GK1)

Bijv: eengezinswoningen, kleine bedrijfspanden en fietsbruggen

Start transitiefase

De invoering van de Wkb is een ingrijpende stelselwijziging. Op momenten wordt getoetst voor mogelijke verruiming

Verbouwingen in laagste risicoklasse (GK1)

Evaluatie Mkb na 3 jaar

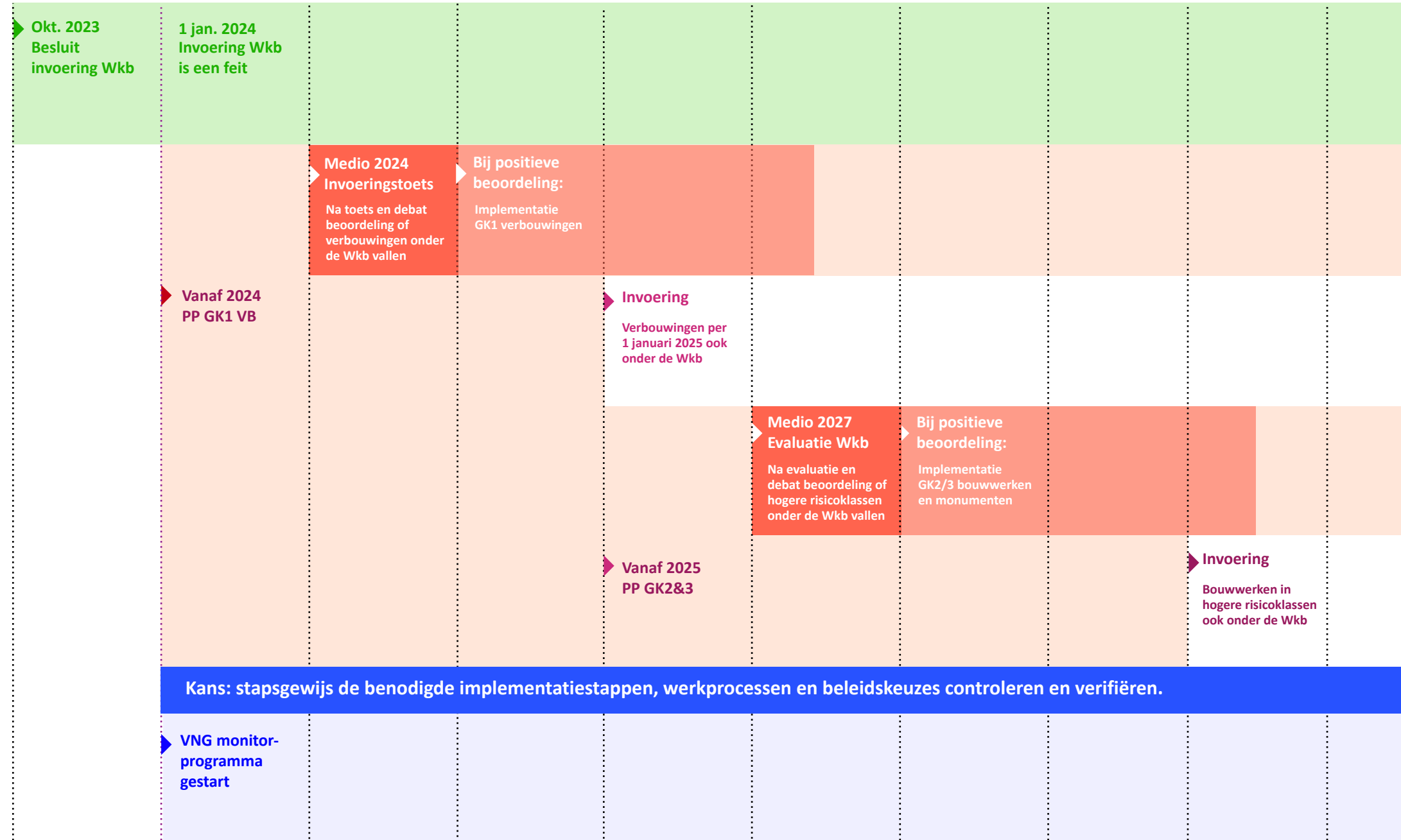
Afhankelijk van evaluatie volgt mogelijk (al dan niet gelijktijdig) invoering bouwwerken in hogere risicoklassen

Bouwwerken in hogere risicoklasse (GK2/3/monumenten)

Bijv: bibliotheken, onderwijsgebouwen (GK2) en voetbalstadions en ziekenhuizen (GK3)

Monitoring

- Verbeteren werking stelsel
- Verifiëren wat de wet realiseert
- Sturingsinstrument bedrijfsvoering

Waarom belangrijk voor communicatie?

Transitie van de Wkb heeft impact op o.a. deze processen:

- Omgevingsloket
- Vergunningverlening
- Toezicht & Handhaving
- Dienstverlening
- Leges / Financiën

Dit raakt initiatiefnemers (van incidentele aanvragers tot veelaanvragers, van bewoners tot bedrijfsleven)

Transitie communicatie is van invloed op:

Intern

- ICT/Systemen
- Dienstverlening
- Financiën/Leges
- VTH-standaardbrieven
- Bijzondere lokale omstandigheden
- Beleid

Publiek

- Website
- Publiekscommunicatie
- Omgevingsloket
- Dienstverlening
- Bijzondere lokale omstandigheden

Website

Rol communicatieadviseur:

- Indien gewenst: uit (laten) voeren van onderzoek voor het herontwerpen/optimaliseren van de klantreis
- Voortouw nemen bij het (laten) aanpassen van de website, in nauwe samenwerking met enerzijds de gemeentelijke webredactie en eventuele tekstschrijvers en anderzijds inhoudelijke collega's zoals juristen, planmakers, vergunningverleners en beleidsmakers.
- Zorgen voor afstemming met alle andere communicatie-uitingen, met dienstverlening en met ketenpartners in de regio zoals de Veiligheidsregio en de omgevingsdienst.

>> Meer informatie en voorbeeldteksten op [Handreiking communicatie Omgevingswet](#)

Publiekscommunicatie

Rol communicatieadviseur:

- Organiseren van besluitvorming over de publiekscommunicatie. Wil de gemeente een lokale publiekscommunicatie voeren over de Wkb, al dan niet gecombineerd met de Ow?
- Coördineren van ontwikkeling, uitvoering en monitoring van de publiekscommunicatie.
- Interne communicatie en afstemming: voorbereiden van de organisatie op reacties en vragen van inwoners en bedrijven naar aanleiding van de communicatie.

2024: Wkb geldt voor nieuwbouw projecten, communicatie vooral gericht op bedrijfsleven en ontwikkelaars.

2025: Wkb geldt ook voor verbouw projecten, communicatie ook meer richting inwoners en (midden en klein) bedrijfsleven.

Dienstverlening

Rol communicatieadviseur:

- Afstemmen met het KCC en balies over de samenhang tussen alle communicatie-uitingen en de informatie die door eerstelijns en tweedelijns medewerkers wordt gegeven
- Bijdragen aan het identificeren van veelgestelde vragen aan het KCC en balies en het ondervangen van deze vragen door andere of betere informatie op de website en in overige uitingen
- Informatie op de website op orde brengen en up-to-date houden
- Waar kan je als initiatiefnemer terecht voor hulp of vragen

>> Meer informatie op [Handreiking communicatie Omgevingswet](#) en op [Dienstverlening: de start van de serviceketen](#)

VTH-standaardbrieven

Rol communicatieadviseur:

- Zorgen voor heldere taal, tone of voice en consistente terminologie
- Organiseren van usertests van brieven voor panel
- Interne communicatie over totstandkoming en gebruik van de brieven
- Zorgen voor samenhang en consistentie met andere uitingen (VTH, dienstverlening, de regio)

>> [Ga naar de webpagina Handreiking communicatie](#)

Transitie communicatie: de aandachtspunten

- Werk nauw samen met de experts binnen je organisatie. Je hebt de inhoudelijke kennis nodig om te komen tot goede communicatie
- Maak in ieder geval een landingspagina waarop basic informatie staat (bijv. invoering verbouwactiviteiten activeert informatie opzoeken)
- Ga in gesprek met de manager dienstverlening. KCC-, front- en backoffice medewerkers gaan vragen krijgen over de Wkb. Waar kunnen zij informatie vinden, en wat moet er in het systeem komen

Transitie communicatie: de aandachtspunten

- Maak het praktisch. Waar zit de impact en wat verandert er concreet?
- Wees realistisch. Doe aan verwachtingsmanagement. Het wordt in eerste instantie niet gemakkelijker of mooier. De inwerkingtreding is een komma en geen punt (doorontwikkeling)
- Gebruik de ervaringen van andere gemeenten die net een stapje verder zijn of werk regionaal samen

Transitie communicatie: maak een plannetje

Voor een goede overgang naar het nieuwe stelsel is het cruciaal dat inwoners, bedrijven mee worden genomen in de veranderingen en uitleg krijgen over wat die veranderingen persoonlijk voor hen betekenen.

Een transitieplan helpt de interne organisatie vroegtijdig en gestructureerd na te denken over de transitie van het nieuwe stelsel en de communicatie erover.

Situatie

De Wkb vereist dat gemeenten een transitie/communicatieplan opstellen waarin zij uiteenzetten hoe inwoners en bedrijven worden geïnformeerd over de gevolgen van de overgang naar het nieuwe stelsel.

Doel

Het transitie/communicatieplan is bedoeld om voorafgaand aan de transitie op gestructureerde wijze na te laten denken over de transitie, de communicatie en de keuzes die daaraan ten grondslag liggen.

Mogelijke uitgangspunten

Het transitie/communicatieplan omvat ten minste:

- Strategische keuzes mbt de transitie
- Doelgroep analyse in de communicatie
- Uitwerking van doelstellingen, welk effect hebben we voor ogen met de communicatie?
- Planning waaruit blijkt wat, wanneer, hoe en met wie wordt gecommuniceerd
- Onderbouwing van hoe de communicatiemomenten, boodschappen en kanalen aansluiten bij doelgroepen
- Evaluatie van het communicatieplan en de daadwerkelijke communicatie.

4 Vragen en ervaringen

5 Naslag: hulpmiddelen VNG

Handreiking communicatie

“Op de website van de gemeente kon ik snel vinden hoe ik een vergunning kan aanvragen voor mijn nieuwe dakkapel. En ik kreeg een duidelijke en vriendelijke brief dat de gemeente de vergunning verleent.”

“Ik moest invullen waarom de boom die ik wil kappen ooit geplant is. Bij het klantcontactcentrum konden ze me precies vertellen waar ik dat kon vinden.”

“Wij hebben een groots plan met een oude fabriek. De gemeente nodigde ons uit om dit te bespreken aan de Omgevingstafel. We kregen een glasheldere brochure met info over dat overleg.”

Goede communicatie is een van de sleutelfactoren voor het succes van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De VNG heeft ‘Het verstrekken van informatie over de Omgevingswet’ zelfs benoemd als een van de minimale acties voor de invoering van de wet ([actie nr. 26](#)). Om communicatieadviseurs bij gemeenten te ondersteunen bij het inrichten van communicatie voor de Omgevingswet en de Wkb biedt de VNG een handreiking communicatie aan. Ook organiseren we komende periode een serie online sessies voor communicatieadviseurs.

- [Ga naar de Handreiking communicatie Omgevingswet en Wkb](#)
- [Ga naar de online sessies voor communicatieadviseurs](#)

FOCUS: PRAKTISCH VOORBEREIDEN OP INWERKINGTREDING

Communicatie Omgevingswet en Wkb

- > [Communicatie Omgevingswet en Wkb](#)
- > Handreiking communicatie Omgevingswet en Wkb
 - > Website
 - > [Campagne en overige publiciteit](#)
 - > VTH-standaardbrieven
 - > Omgevingsloket
 - > Toepasbare regels
 - > Dienstverlening
 - > Communicatie over de overgang bestemmingsplan - omgevingsplan
- > Online sessies communicatie Omgevingswet
 - > 20 mei 2022 | Aanpak communicatie Omgevingswet gemeente Groningen

>> [Ga naar de webpagina Handreiking communicatie](#)

Serviceketen

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1 januari 2024 gaan inwoners, bedrijven, professionele organisaties en belanghebbenden, net als nu, aan de slag met initiatieven en het aanvragen van vergunningen en doen van meldingen. De gemeenten vormen in de meeste gevallen net als nu het loket voor alle vragen die daarover zijn bij initiatiefnemers. Om de dienstverlening ook na inwerkingtreding zoveel mogelijk op peil te houden, is het noodzakelijk om de bestaande dienstverleningsprocessen binnen uw organisatie opnieuw onder de loep te nemen en waar nodig te versterken.

De bedoeling is om de vraag van een initiatiefnemer zoveel mogelijk door het bevoegd gezag te laten beantwoorden. Dat betekent dat de lokale serviceketen voldoende sterk en voorbereid moet zijn op de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving. Het versterken van de lokale serviceketen betekent onder andere het ontsluiten van informatie via de website tot het afhandelen van vragen van inwoners, initiatiefnemers en belanghebbenden. Maar ook het opleiden van medewerkers, zoals front- en backofficemedewerkers. En het inrichten van bovenlokale en landelijke maatregelen, ook ten aanzien van calamiteiten.

Projectteam Serviceketen

Dienstverlening: de start van de serviceketen

- › [Dienstverlening: de start van de serviceketen](#)
- › Voorbeeld websiteteksten
- › Basispresentatie veranderingen Omgevingswet m.b.t. dienstverlening
- › Gespreksstarter: wie beantwoordt welke vraag?
- › Kennismaking Omgevingsloket
- › Wegwijzer voor frontofficemedewerkers: FAQ's
- › Regienetwerk Uitvoeringsknelpunten

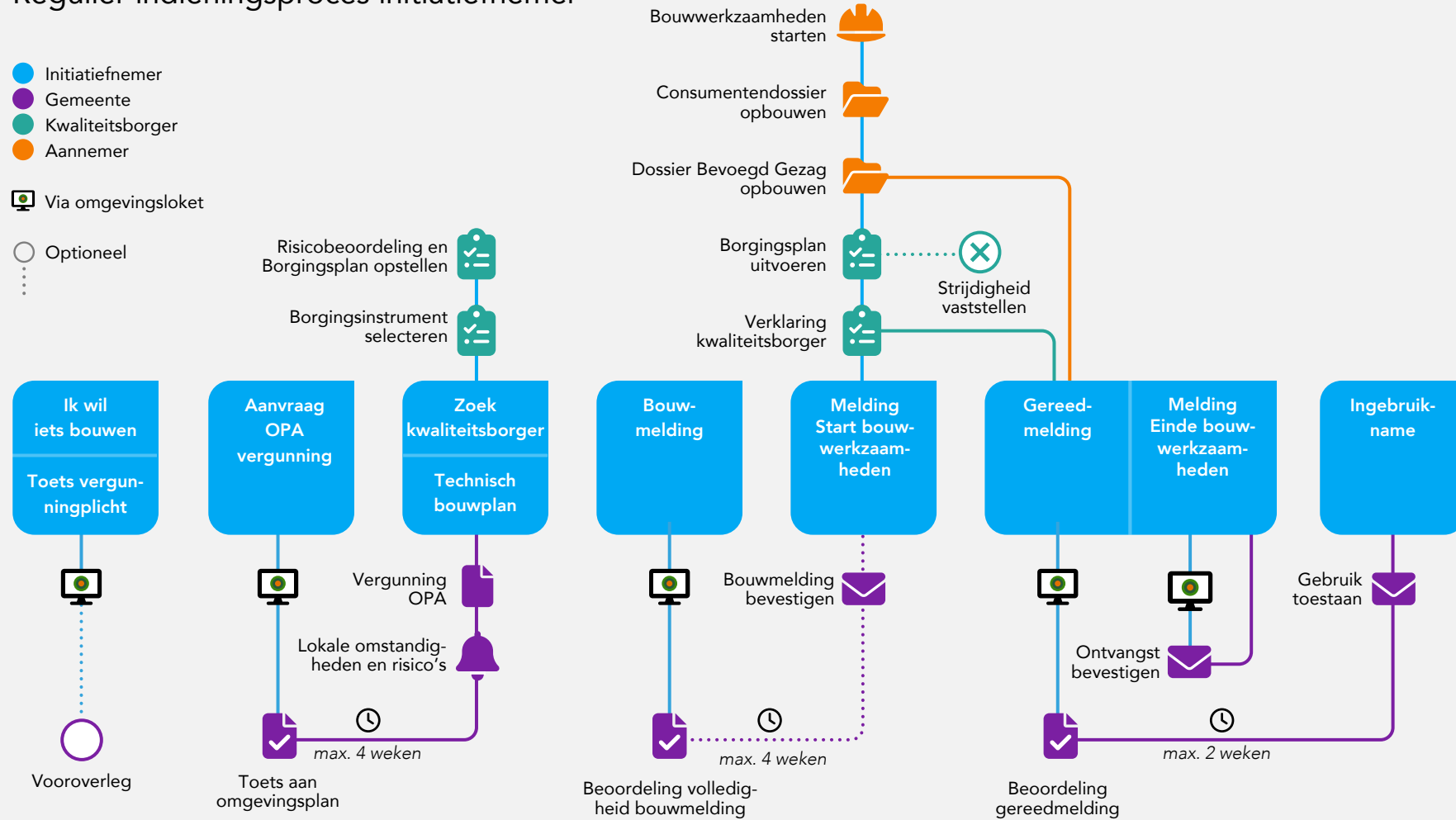
>> [Ga naar de webpagina Serviceketen](#)

Regulier indieningsproces initiatiefnemer

- Initiatiefnemer
- Gemeente
- Kwaliteitsborger
- Aannemer

Via omgevingsloket

Optioneel

Netwerksessies VTH, Omgevingsplan, financiën en communicatie

Datum	Onderwerp	Tijd
<u>donderdag 5 oktober</u>	Website	13:00-14:30
dinsdag 31 oktober	Omgevingsloket	10:30-12:00
donderdag 9 november	Wkb	11:00-12:30
donderdag 16 november	Interne communicatie	13:00-14:30
maandag 27 november	Participatie	13:30-15:00

Spreekuur communicatie: elke woensdagochtend om 10.00 uur

Implementatieproducten Wkb

	KENNIS			KUNDE		KENNISNETWERK
Onderwerp	Informatie	Tools	Voorbeelden	Werkplaatsen etc.	Bijeenkomsten	VNG Fora
Wkb algemeen	<ul style="list-style-type: none">• Startpagina Wkb• Webpagina Wet kwaliteitsborging voor het bouwen• Publicaties Wkb• Nieuws Wkb	<ul style="list-style-type: none">• Factsheet Wkb• Factsheet De Knip (Pdf, 1,21 MB)• Factsheet Gevolgklasse 1 (Pdf, 1,96 MB)			<ul style="list-style-type: none">• Webinar Basiskennis Wkb 	<ul style="list-style-type: none">• Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
Impact Wkb op gemeente		<ul style="list-style-type: none">• Impactanalyse• Stappenplan implementatie bij gemeenten• Veranderende taken door de wkb (Pdf, 96,6 kB)			<ul style="list-style-type: none">• Netwerkbijeenkomst Impact verzorgingsmaatregel op invoering Wkb• De wet kwaliteitsborging en het dossier bevoegd gezag• Risicoanalyse en borgingsplan Wkb	

Wkb processen	Werkende processen	handnavingsbeleid Wkb (Pdf, 95,1 kB) <ul style="list-style-type: none">• Factsheet 'De Bouwmelding' (Pdf, 500 kB) • Factsheet 'De Gereedmelding' (Pdf, 672 kB) • Factsheet 'Bijzondere lokale omstandigheden' (Pdf, 209 kB) • Stroomschema Wkb 	<ul style="list-style-type: none">• Werkplaatsen Wet kwaliteitsborging voor het bouwen• Roadmap Wkb Route 2022• Netwerkbijeenkomst: Invloed Wkb op VTH (3 sessies)• Netwerkbijeenkomst: Invloed Wkb op VTH Sessie 4
Implementatie Wkb	Hulp bij de implementatie van de Wkb	<ul style="list-style-type: none">• Minimale acties Omgevingswet• Wegwijzer 7 - Vergunningverlening aangepast op de Wkb• Wegwijzer 13 - Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb• Stappenplan implementatie bij gemeenten• Naar de gemeentelijke Route	Werkplaatsen implementatie Wkb <ul style="list-style-type: none">• Implementatie Wkb in gemeentelijke proces• De implementatie van de Wkb bij gemeenten en nut en noodzaak van het starten van proefprojecten

Proefprojecten	Startpagina Wkb	<ul style="list-style-type: none">• Startpakket proefprojecten• Handreiking Stimuleren van proefprojecten	<ul style="list-style-type: none">• Interviews proefprojecten• Ambassadeurs Netwerken	<ul style="list-style-type: none">• Proefprojecten: de praktijk aan het woord• De implementatie van de Wkb bij gemeenten en nut en noodzaak van het starten van proefprojecten
Standaardbrieven Wkb		<ul style="list-style-type: none">• VTH voorbeeld brieven Wkb (regio IJsselland)• VTH voorbeeld brieven Wkb (Wabo Adviesgroep)		

>> [Ga naar de webpagina met implementatieproducten](#)

5 Naslag: handige informatie

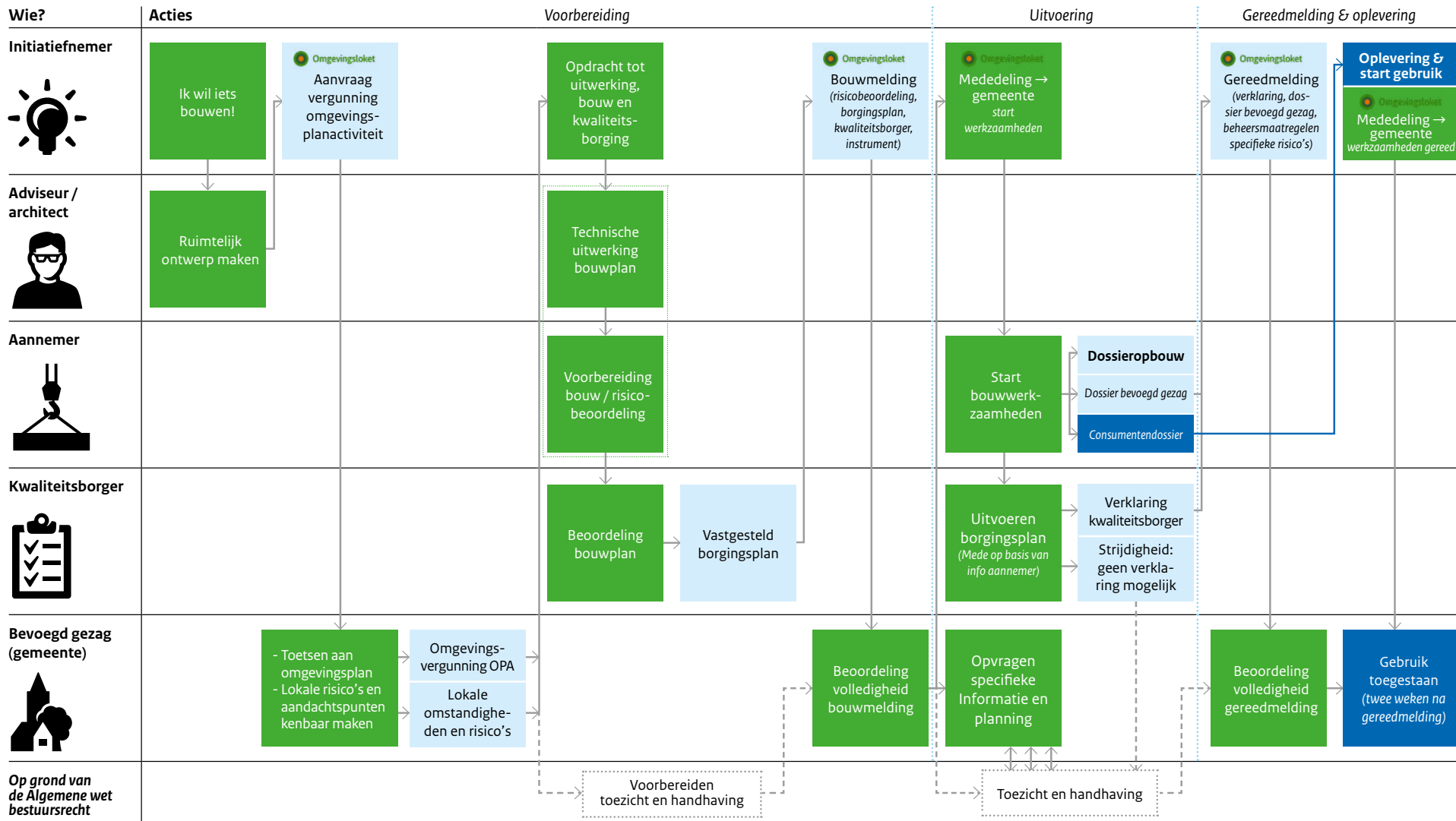
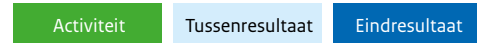

Handige informatie

- [VNG website Wkb](#)
- [VNG forum Wkb](#)
- [VNG nieuwsbrief Omgevingswet en Wkb](#)
- [Webinars Wkb](#)
- [Handreiking voor communicatieadviseurs](#)
- [Dienstverlening: de start van de serviceketen](#)
- [Implementatieproducten Omgevingswet en Wkb](#)
- [Basiskennissessie Wkb](#)
- [Stichting IBK en IPLO.nl](#)
- [Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw](#)
- [Animatie video Wkb](#)

Bouwen onder de Omgevingswet en Kwaliteitsborging

Regulier bouwproces

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties | 18 december 2020 Ga naar www.rijksoverheid.nl/wkb voor de meest recente versie van dit schema

Dank voor jullie deelname

Vragen of suggesties? Mail naar joey.vermijs@vng.nl